

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Pravosodni sistemi na ravni EU in držav članic>Pravosodni sistemi držav članic

Pravosodni sistemi držav članic

Hrvaška

Pravosodni sistem v Republiki Hrvaški

Ustava Republike Hrvaške določa, da se oblast v Republiki Hrvaški izvršuje po načelu tristranske delitve oblasti na zakonodajno oblast, ki jo izvaja hrvaški parlament, izvršilno oblast, ki jo izvaja vlada Republike Hrvaške, in sodno oblast, ki jo izvajajo sodišča Republike Hrvaške; tri veje oblasti med seboj sodelujejo in se nadzorujejo, pri tem pa pri delu in odločanju ostajajo med seboj neodvisne. Sodišča kot nosilci sodne oblasti sodijo v skladu z ustavo, zakoni, drugimi predpisi in mednarodnimi pogodbami, ki jih je Republika Hrvaška podpisala in ratificirala. Sodniško funkcijo opravljajo sodniki, ki jih imenuje državni sodni svet. Sodniki so pri opravljanju sodniške funkcije neodvisni in samostojni ter uživajo imuniteto v skladu z zakonom. Sodniška funkcija je trajna in sodniki poleg nje ne smejo opravljati nobenih drugih funkcij.

Pravosodni sistem v Republiki Hrvaški sestavljajo sodstvo (sodišča), samostojni in neodvisni pravosodni organi (državno tožilstvo), izvršilni organi (ministrstvo za pravosodje), samostojni in neodvisni organi (državni sodni svet in tožilski svet), samostojna in neodvisna služba (odvetništvo), samostojna in neodvisna javna služba (notarji) in javna institucija (pravosodna akademija).

Organizacija pravosodnega sistema v Republiki Hrvaški

Naloga ministrstva za pravosodje je ohranjati temeljne vrednote pravnega reda ter zagotavljati pogoje za njegovo dobro delovanje in nadaljnji razvoj pravosodnega sistema.

Ministrstvo za pravosodje opravlja:**upravne in druge naloge, ki se nanašajo na:**

področje civilnega, kazenskega, prekrškovnega in gospodarskega prava ter upravnega sodstva; organizacijo, delovanje in strokovno usposabljanje v organih, ki izvršujejo kazenske sankcije in sankcije za prekrške; upravne in druge zadeve v notariatu in odvetništvu; sodne in notarske takse; mednarodno pravno pomoč in druge oblike pravne pomoči; izvrševanje kazenskih sankcij in sankcij za prekrške, pomilostitev in pogojni odpust; upravne in strokovne naloge v zvezi s probacijo pri odločanju o začetku pregonov ter pri izbiri vrste in obsega kazenske sankcije; izvrševanje sankcij brez odvzema prostosti, ki se izrečejo odraslim storilcem kaznivih dejanj; naloge za razvoj in usklajevanje sistema pomoči žrtvam in pričam; informatizacijo pravosodja; ter **spremljanje izvajanja upravnih nalog v pravosodnih organih, državnem tožilstvu in organih za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj;**

upravne in druge naloge, ki se nanašajo na:

lastninsko pravico, premoženjskopravne zadeve v zvezi z razlastitvijo in drugimi omejitvami lastništva, premoženjskopravne zadeve v zvezi z gradbenimi, kmetijskimi in gozdnimi zemljišči, komasacijo, prodajo in nakup zemljišč in poslopij ter kmetijske dejavnosti, ki niso v pristojnosti drugih organov državne uprave, premoženje tujih državljanov, zadeve v zvezi z odškodnino za premoženje, odvzeto med jugoslovansko komunistično vladavino, ki niso v pristojnosti drugih organov državne uprave, ter dedovanje premoženja, pravic in obveznosti nekdanje SFRJ; upravne in strokovne naloge v zvezi s sodelovanjem Vlade Republike Hrvaške z mednarodnimi kazenskimi sodišči, zastopanje Republike Hrvaške pred Mednarodnim sodiščem in drugimi mednarodnimi sodišči, razen če posebna odločba Vlade Republike Hrvaške ne določa drugače, ter naloge, ki se nanašajo na varstvo človekovih pravic in pravice narodnih manjšin, ki niso v pristojnosti drugih organov državne uprave; sodelovanje z ministrstvom, odgovornim za upravljanje državnega premoženja, glede upravljanja in odsvojitve delnic in deležev v družbah, ki pomenijo državno premoženje v lasti Republike Hrvaške, ter glede družb, ki kot glavno dejavnost opravljajo dejavnosti v pristojnosti ministrstva; zadeve v zvezi s sodelovanjem Republike Hrvaške pri delu organov Evropske unije na področjih iz pristojnosti ministrstva, in druge zadeve, za katere je ministrstvo pristojno na podlagi posebnega zakona.

Sodišča v Republiki Hrvaški

Zakon o sodiščih (*Zakon o sudovima*) ureja organizacijo, področje dejavnosti in pristojnost sodišč.

V Republiki Hrvaški sodno oblast izvajajo sodišča kot posebni organi državne oblasti. Izvajajo jo samostojno in neodvisno v okviru pristojnosti, določenih z zakonom.

Sodišča odločajo na podlagi ustave Republike Hrvaške, mednarodnih pogodb, ki so del pravnega reda Republike Hrvaške, zakonov ter drugih predpisov, sprejetih v skladu z ustavo Republike Hrvaške, mednarodnimi pogodbami in zakoni.

Sodišča odločajo v sporih o temeljnih človekovih pravicah in obveznostih, o pravicah in obveznostih Republike Hrvaške ter enot lokalne in regionalne samouprave ter o pravicah in obveznostih drugih pravnih oseb; storilcem kaznivih dejanj in prekrškov, določenih z zakonom in drugimi predpisi, izrekajo kazni in druge ukrepe; odločajo o zakonitosti splošnih in posamičnih aktov javnopravnih organov; odločajo v sporih o osebnih razmerjih državljanov, delovnih, gospodarskih, premoženjskih in drugih civilnopravnih sporih ter v drugih pravnih zadevah, kadar to določa zakon. Sodišča sodijo v skladu z ustavo, mednarodnimi pogodbami, zakoni in drugimi veljavnimi pravnimi viri.

Sodno oblast v Republiki Hrvaški izvajajo **sodišča splošne pristojnosti** in **specializirana sodišča** ter **Vrhovno sodišče Republike Hrvaške (Vrhovni sud Republike Hrvatske)**, ki je tudi najvišje sodišče v Republiki Hrvaški.

Sodišča splošne pristojnosti so sodišča, ki obravnavajo zadeve, za katere niso pristojna specializirana sodišča. Delijo se na občinska sodišča (*općinski sudovi*) in županijska sodišča (*županijski sudovi*).

Specializirana sodišča so sodišča, ki obravnavajo zadeve, za katere so po zakonu pristojna. To so gospodarska sodišča (*trgovački sudovi*), upravna sodišča (*upravni sudovi*), sodišča za prekrške (prekršajni sudovi), Visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), Visoko upravno sodišče Republike Hrvaške (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) in Visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Sodišča se nadalje delijo na sodišča prve in sodišča druge stopnje.

Postopek odločanja o pravni zadevi se začne pri sodišču prve stopnje. To so občinska, upravna, gospodarska sodišča in sodišča za prekrške.

Sodišča druge stopnje odločajo o pritožbah zoper odločbe sodišč prve stopnje ter opravljajo druge naloge, določene v zakonu. To so županijska sodišča (instančna občinskim sodiščem), Visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške (instančno gospodarskim sodiščem), Visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške (instančno sodiščem za prekrške) in Visoko upravno sodišče Republike Hrvaške (instančno upravnim sodiščem).

Občinska sodišča in sodišča za prekrške so ustanovljena za območje ene ali več občin, enega ali več mest ali delov mestnega območja, županijska, gospodarska in upravna sodišča pa za območje ene ali več županij.

Visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške, Visoko upravno sodišče Republike Hrvaške, Visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške in Vrhovno sodišče Republike Hrvaške so ustanovljena za območje Republike Hrvaške.

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške ima sedež v Zagrebu.

Zagotavlja enotno uporabo prava in enako obravnavanje vseh pri njegovi uporabi;

odloča o rednih pravih sredstvih, kadar je to določeno s posebnim zakonom;

odloča o izrednih pravih sredstvih zoper pravnomočne odločbe sodišč v Republiki Hrvaški;

odloča v sporih o pristojnosti, kadar je to določeno s posebnim zakonom;

obravnava aktualna vprašanja sodne prakse, analizira potrebe po strokovnem izpopolnjevanju sodnikov, sodnih svetovalcev in sodniških pripravnikov ter opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon.

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške

, Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Tel. +385 14862222, +385 14810036

Faks +385 14810035

E-naslov: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

Predsednik Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške

Predsednik Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške zastopa Vrhovno sodišče Republike Hrvaške in sodno oblast ter opravlja upravne naloge sodišča in druge naloge, določene z zakonom in s poslovnikom Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške.

Predsednika vrhovnega sodišča po predhodnem mnenju generalne skupščine (*Opća sjednica*) Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške in pristojnega odbora hrvaškega parlamenta na predlog predsednika Republike Hrvaške za štiriletni mandat izvoli hrvaški parlament in je po izteku mandata lahko ponovno izvoljen. Posameznik je lahko na to mesto izvoljen največ dvakrat.

Za predsednika vrhovnega sodišča je lahko izvoljen vsakdo, ki izpolnjuje splošne in posebne pogoje za sodnika Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške. Če je za predsednika vrhovnega sodišča izvoljena oseba, ki pred tem še ni opravljala sodniške funkcije na tem sodišču, državni sodni svet tako osebo imenuje tudi za sodnika vrhovnega sodišča.

Zakon o krajevni pristojnosti in sedežih sodišč (*Zakon o područjima i sjedištima sudova, Narodne novine* (NN, uradni list Republike Hrvaške) št. 67/18) določa krajevno organizacijo in nadaljnjo racionalizacijo sodne mreže; opredeljuje 15 županijskih sodišč, 34 občinskih sodišč, 9 gospodarskih sodišč in 4 upravna sodišča.

Zakon o sodiščih

Zakon o krajevni pristojnosti in sedežih sodišč

Pravosodni organi

Pravosodni organi v Republiki Hrvaški so sodišča in tožilstva.

Sodišča

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške

Županijska sodišča (15)	Visoko gospodarsko sodišče (1)	Visoko upravno sodišče (1)	Visoko sodišče za prekrške (1)
Občinska sodišča (34)	Gospodarska sodišča (9)	Upravna sodišča (4)	

Državno tožilstvo (*Državno odvjetništvo*)

Državno tožilstvo je samostojen in neodvisen pravosodni organ, pristojen in dolžen ukrepati zoper storilce kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, opravljati pravna dejanja za zaščito premoženja Republike Hrvaške ter uporabiti pravna sredstva za zaščito ustave in zakonov Republike Hrvaške.

Državno tožilstvo izvršuje svoje pristojnosti na podlagi ustave Republike Hrvaške, mednarodnih pogodb, ki so del pravnega reda Republike Hrvaške, pravnega reda EU, zakonodaje in drugih pravnih virov.

Državno tožilstvo Republike Hrvaške je bilo ustanovljeno za celotno ozemlje Hrvaške; občinska tožilstva (*općinska državna odvjetništva*) so bila ustanovljena za delovanje pri občinskih sodiščih in osebah javnega prava, županijska tožilstva (*županijska državna odvjetništva*) pa za delovanje pri županijskih, gospodarskih in upravnih sodiščih. Z zakonom se lahko ustanovijo posebna tožilstva za obravnavo nekaterih vrst zadev in pri sodiščih, za katere tako določa zakon.

Občinska tožilstva so podrejena županijskim, ta in posebna tožilstva pa so podrejena Državnemu tožilstvu Republike Hrvaške.

Urad tožilstva vodi državni tožilec, odgovoren za opravljanje nalog v pristojnosti tožilstva, ki ga zastopa in vodi.

Generalni državni tožilec (*Glavni državni odvjetnik*) Republike Hrvaške vodi Državno tožilstvo Republike Hrvaške. Vsakdo, ki izpolnjuje splošne in posebne pogoje za imenovanje za namestnika generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške, je lahko imenovan tudi za generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške. Generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške po predhodnem mnenju odbora za pravosodje hrvaškega parlamenta in na predlog hrvaške vlade za štiriletni mandat imenuje hrvaški parlament; po izteku mandata je lahko ponovno imenovan. Posameznik je lahko na to mesto imenovan največ dvakrat.

Zakon o krajevni pristojnosti in sedežih tožilstev (*Narodne novine* (NN, uradni list Republike Hrvaške) št. 67/18) je racionaliziral mrežo tožilstev in opredelil 15 županijskih tožilstev in 25 občinskih tožilstev.

Državno tožilstvo Republike Hrvaške

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala (<i>Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, USKOK</i>)	Županijska tožilstva
	Občinska tožilstva

Državno tožilstvo Republike Hrvaške

Gajeve 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr/>

Generalni državni tožilec

Tel. +385 14591888

Faks: +385 14591854

E-naslov: tajnistvo.dorh@dorh.hr

Kazenski oddelek (*Kazneni odjel*)

Tel. +385 14591800

Faks: +385 14591805

E-naslov: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

Oddelek za civilne in upravne zadeve (*Građansko upravni odjel*)

Tel. +385 14591861

Faks: +385 14591912

E-naslov: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr [VJ1]

Županijska in občinska tožilstva

Zakon o državnom tožilstvu

Zakon o krajevni pristojnosti in sedežih tožilstev

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala (USKOK) s sedežem v Zagrebu je posebno tožilstvo, specializirano za pregon korupcije in organiziranega kriminala, ki je krajevno pristojno za celotno ozemlje Republike Hrvaške. Pristojnost Urada za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala je določena v zakonu o Uradu za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala.

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala

Gajeva 30a

10 000 Zagreb

Tel. +385 14591874

Faks: + 385 14591878

E-naslov: tajnistvo@uskok.dorh.hr

Zakon o Uradu za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala

Zadnja posodobitev: 06/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.